



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomæ Comptoni Carleton, Cantabrigiensis,
Societatis Jesu, In Collegio Anglicano Leodiensi Sacrae
Theologiae Professoris, Cursus Philosophicus Unversus**

Carleton, Thomas Compton

Antverpiæ, M.DC.XCVII.

Disput. XXVII. De unitate universalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95656)

DISPUTATIO XXVII.

De unitate Universalis.

SECTIO I.

Prænotantur quedam circa Unitatem
Universalis.I.
Unitas nu-
merica præ-
gnat cum
naturâ uni-
versalis.

Certum apud omnes est ad Universale non re-
quiri unitatem numericam, hæc enim cum
Universalis naturâ aperte pugnat, Universa-
le liquidem commune & indeterminatum, hæc es-
sentialiter singularis, incommunicabilis, & ad unum
determinata, nec communis inferioribus, sic enim
esset species, licet possit communicari diversis sup-
positis, ut Natura Divina, vel objectis, ut eadem nu-
mero albedo supernaturaliter tribus parietibus. Qua
de causa dicitur unitas numerica maxima unitas, quia
vel minimam, imò omnem excludit divisionem.
Minor ergo aliqua requiritur unitas ad Universale,
quæ secum aliquam saltem in rationibus particula-
ribus admittat distinctionem, & propterea vocatur
minor unitas, quia non includit omnimodam indivi-
sionem, seu non excludit omnem divisionem, sicut
excludit individuum.

II.
Species ta-
men homi-
nis est unitas
universalis.

Advertendum tamen hæc quod acutè notat. P.
Suarez d. 6. Met. f. 2. num. 12. posse hanc unitatem
Universalem revocari aliquo modo ad numericam,
non quæ absolute realis sit, sed intentionalis seu ra-
tionis & objectiva: species enim abstracta hominis
vel equi in ratione speciei & universalis ita est una,
ut ternarium vel quaternarium numerum compo-
nat cum aliis speciebus, ternarius autem constat ex
unitatibus, unde species hominis, leonis, & equi
sunt tres species, sicut Socrates, Plato, & Callias sunt
tres homines.

III.
Differunt
universalia
specie & ge-
nere.

Distinguuntur etiam universalis formaliter seu se-
cundò intentionaliter sumpta, specie & genere, vn-
de ab illis quæ specie differunt, abstrahi unitas po-
test generica, sicut specifica ab iis quæ tantum nu-
mero distinguuntur, ut in prædicabilibus latius de-
clarabitur.

SECTIO II.

Detur in rebus à parte rei aliqua unitas
minor singulari.I.
Datur à
parte rei u-
nitatis aliqua
minor nu-
merali.

Conclusio; Datur in rebus à parte rei unitas for-
malis aliquo modo à numerali distincta, reali-
ter tamen cum illâ identificata, & multiplicata per
multiplicationem individuorum. Est contra P. Hur-
rad. d. 5. Met. f. 9. Rub. q. 3. de universali conclus. 3. &
aliquos recentiores: communis tamen est omnibus
ferè tum in D. Thomæ schola tum Scoti: tenet Cai.
de ente & essen. cap. 4. f. 6. Soncinas, Javellus, & alij:
Scorus 2. dist. 3. q. 1. cum suis: P. Suar. 1. Met. d. 6. f. 1.
n. 8. & 9. dicens in hoc omnes auctores convenire,
Fonseca 5. Met. q. 3. l. 2. & alij.

II.

Notandum ex Aristotele 5. Met. tex. 11. Unitatem
esse negationem divisionis, (quod utrum sit in om-
ni rigore accipiendum, vel quod solum velit in or-
dine ad talem negationem explicari, non est præsen-
tis negotij) unitas ergo est indivisio, seu non divisio in
plura, & unum definitur solet quod sit indivisum in se,
& divisum à quolibet alio. Prima ergo pars conclusionis

probatur ratione à P. Suar. loco citato adducta. Cum Quot sunt
unitas sit indivisio, quot sunt divisionum genera, tot
erunt & unitatum illis propositarum, sed in rebus sunt unita
non reperitur individualis tantum seu materialis di-
visio inter ejusdem speciei individua Petrum v. g. &
Paulum, sed formalis etiam, & essentialis inter duas
species, hominem scilicet & equum, ergo non so-
lum dabitur unitas materialis ejusdem individui non
divisi in plura individua, sed formalis etiam om-
nium individuorum ejusdem speciei, quæ non divi-
duntur in plures essentias seu formas: non minus e-
nim Petrus non est divisus in plures essentias specie
distinctas, (quæ sola vocatur divisio essentialis, divi-
sio enim naturæ humanæ in Petrum & Paulum est
solum divisio essentialium, non essentialis) quam in
plura individua: sicque non materialiter tantum sed
etiam formaliter est unus, nempe indivisus specie fi-
cut numero, seu non divisus in plures essentias spe-
cie distinctas, sicut divisus non est in plura indivi-
dua numero tantum distincta.

Alia est di-
visio essen-
tialis, unitas
divisio es-
sentialis.

Secunda pars, quod multiplicetur hæc unitas rea-
liter in singulis individuis, constat, sicut enim unitas
ut sic, est passio entis ut sic, ita talis unitas talis entis,
cum ergo natura humana multiplicetur realiter in
singulis individuis, multiplicabitur etiam formalis
unitas illam consequens, alioquin eadem numero
realiter passio esset in diversis realiter subiectis, tem-
pore & loco disjunctis. Singulis proinde individuis
sua inest unitas formalis, & non est una omnibus
communis, nisi fundamentaliter.

III.

Unitas for-
malis mul-
tiplicatur in
singulis in-
dividuis.

Sicut itaque in Petro e. g. & quolibet alio indivi-
duo est differentia specifica & numerica, quamvis
à se invicem non distinctæ, ita & unitas formalis
fundata in differentia specifica, & unitas numerica
fundata in differentia individuali. Tribuendo ergo
singula singulis, per id Petrus formaliter esse dicitur
indivisus in plures essentias, per quod descendendo
ab ente invenitur primò dicere repugnantiam cum
illis, sed descendendo ab ente invenitur dicere repug-
nantiam cum illis per rationem aliquam prius quam
perveniat ad singularitatem, ergo non per singu-
laritatem formaliter, ergo per aliud aliquo modo ab
eâ distinctum & prius illâ.

IV:

In quovis
individuo
est unitas
formalis, &
numerica.

Minor itaque probatur, descendendo ab ente an-
tequam perveniat ad differentiam numericam, in-
venitur repugnantia communicabilitatis in Petro
pluribus essentis, ergo & ratio invenietur dividen-
di eum ab illis, ergo indivisio formaliter sequetur
ad illam rationem. Antecedens patet, per rationale
vel rationem suam specificam dicit essentialiter repu-
gnantiam natura humana in Petro, ut dividatur in
plures essentias specie distinctas, implicat enim ut
natura humana sit natura equina, leonina, cervina
&c. ergo ob rationale formaliter est natura huma-
na indivisa in plures essentias, ergo unitas sequitur
ad rationale formaliter, & est passio vel quasi passio
illius, ergo prius intelligitur hæc unitas quàm diffe-
rentia numerica, ergo à fortiori est prior unitate nu-
merica quæ est passio differentie numericæ & con-
sequenter illâ posterior, ergo unitas formalis aliquo
modo distinguitur ab unitate numerica, non quidem
realiter, quia sic omnia sunt unum sicut animal etiam
est idem cum rationali, sed fundamentaliter seu vir-
tualiter.

V.

Descenden-
do ab ente
reperitur in-
divisio &
unitas ante
unitatem
numericam.

Eo verò modo quo entitas, unitas etiam quæ ad
illam

VI.

K 4

Unitas se-
quitur enti-
tatem.

illam consequitur, composita dici potest nimirum ex unitate formali & numerica, & unitas formalis essentiam sequitur, numeralis sequitur singularitatem, & quod entitas præcisa est latior, eo est latior unitas, sicque unitas substantiæ est latior quam corporis, corporis quam viventis, viventis quam animalis, animalis quam hominis, hominis quam Petri, seu singularitatis, quæ nullam omnino admittit latitudinem, aut divisionem, eaque de causâ dicitur unitas simpliciter.

Tandem notandum, hanc unitatem formalem VII. per se, & nisi abstrahatur ab unitatibus numericis, non afficere ad universale, quia non est communis sed singularizata, multiplicata nimirum in singulis individuis, & realiter eadem cum unitate individuali, unde per eam non potest natura reddi communis nisi per intellectum ab unitatibus individualibus abstrahatur. Manet tamen unitas, formalis in intellectu simul cum universalitate, quod unitati numerice repugnat.

DISPUTATIO XXVIII.

Utrum hac unitas, à numerica, & gradus Metaphysici inter se distinguantur ex natura rei.

SECTIO PRIMA.

Proponitur & impugnatur sententia affirmans.

I.
Argumentum
pro distinc-
tione ex na-
tura rei non
exiguam
continent
difficulta-
tem.

TRactatu de distinctionibus d. 22. f. 2. impugnavi obiter sententiam ponentem distinctionem actualem ante operationem intellectus inter attributa Divina, & prædicata Metaphysica in homine, rebusque aliis creatis, cujus plenioris discussionem quoad gradus Metaphysicos ad hunc locum remisi, præsertim circa argumentorum solutionem, quæ absque dubio difficultatem continent non exiguam. Unde licet multi putent sententiam hanc, Scoti non esse, ob argumentorum tamen, quæ ad ejus probationem adduci solent, subtilitatem in id propendeo ut eam verè ipsius esse existimem; tela enim tam acuta ex qua incude prodierint, facile apparet.

II.
Opinio sub-
tilissimi
Scoti circa
distinctionem
ex natura
rei.

Doctor ergo subtilis cum sua Schola, licet naturas non statuat reipsa ab individuis separatas cum Platone, ait tamen unitatem formalem (quam nos d. præcedente f. 2. multiplicari asseruimus in singulis individuis) unam & eandem perfectè esse, & ex natura rei ante omnem intellectus operationem distinguui ab unitate numerica, & quod nos per & post intellectus præcisionem fieri dicimus, hoc ponit ipse ante. Dicunt ergo Scotistæ esse unam & eandem humanitatem seu humanam naturam in multis individuis non propriè multiplicatam, eodem ferè modo ac si materia quæ habet potentiam ad varias formas, esset simul una & eadem sub illis.

III.
Distinctio
ex natura
rei impu-
gnatur ex
Aristotele.

Quæ sanè sententia licet ingeniosè à suis auctoribus defendatur, plurima tamen videtur in se continere in Philosophia difficilia: & præter dicta loco supra citato impugnatur primò: Aristoteles enim I. de Ani. tex. 8. ait, *Universale aut nihil est aut posterius est*, nempe operatione intellectus, ergo non datur ante illam secundum Aristotelem, daretur autem secundum hanc sententiam, si natura ante intellectus operationem à singularibus distinguereur.

IV.
Sequitur
Petrum &
Paulum non
esse duos ho-
mines.

Secundò, hinc sequitur Petrum & Paulum non esse duos homines, cum in illis non multiplicetur Petrum & humanitas, licet diversæ sint in illis singularitates, non magis quam tres Personæ Divinæ sunt tres dii, licet personaliter constituentes Personas multiplicenter.

V.
Hac distin-
ctio in res
creatas in-
ducit My-
sterium Tri-
nitatis.

Tertio: quia inducit in res creatas mysterium Trinitatis, eadem enim humana natura est in Petro & Paulo, nec magis potest distingui numero per hæcceitates, quam Natura Divina per personalitates. Imò eadem natura humana esset simul in gratia & peccato, beata & damnata, & reliqua hujusmodi.

Alio modo à nonnullis defenditur hæc distinctio VI. ex natura rei, non ut asserant eandem numero naturam esse in Petro & Paulo, sed ita gradus Metaphysicos distinguunt, ut quantum est ex se potuerit ens vel substantia in Angelo aut lapide, esse in homine, jam autem non posse quia sunt determinata ad hæc individua. Contrà primò, ergo quidquid est in Angelo, non est spirituale, nec materiale quidquid est in lapide, nam ens & substantia in Angelo potuisset esse in lapide, & è contrà, ergo rationes illæ in se nec spirituales formaliter sunt, nec corporeæ. Imò ratio entis in Deo secundum ipsos quantum est ex se potuisset esse in creaturâ, & ens in lapide potuisset esse in Deo, sicque quidquid est in Deo, non est increatum essentialiter, nec quicquid in creatura creatum. Quæ tamen & dignitate Dei, & veræ Philolophiæ mirum quantum sint dissona. Antequam proponamus argumenta Scotistarum.

Recolendum quod supra notavi d. 26. f. 5 n. 3. licet non sit necessarium naturam ut universalem concipi vel ut singularem reduplicativè, sed secundum se, ut aiunt, non tamen propter medium habere statum potest, & nec universalis esse nec singularis, nam ipso facto quod secundum se consideratur non consideratis differentiis individuantiis, fit universalis, licet in actu signato & reflexè ut talis non repræsentetur. Si autem cum differentia aliqua cognoscatur, est singularis, medium verò inter hæc dari nullo modo potest. Exempli gratia, non est necessarium concipere parietem ut album nec ut non album, si tamen concipitur paries, necessariò concipitur habens, vel non concipitur habens albedinem specificati, id est, vel concipitur vel non concipitur in eo albedo. Natura ergo ex eo quod concipitur secundum se, ipso facto fit universalis, licet reduplicativè ut talis non consideretur.

Notandum secundò, voces cum sequantur conceptus, non semper significare res ut sunt à parte rei VIII. & adæquatè, sed prout in mente, ut enim res concipimus, ita loquimur, ac proinde cum eas inadæquatè subinde concipiamus, voces etiam ad inadæquatos illos conceptus objectivos exprimendos imponimus, & proferimus. Hinc faciliis datur æquivocationis occasio, dum statum rerum in mente ad statum realem transferimus, seu ut sunt à parte rei, vel à sensu formali ad sensum realem, qui fallax est argumentandi modus, cum muretur suppositio: ut latius notavi supra d. 24. f. 8, in solutione septimi argumenti.

SECTIO